5. številka. V Trstu, v sredo 18. januvarja 1888. Tečaj XIII.

„EDINOST“
izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoludne.

„Edinost“ stane:
za vse leto . . . . . gld. 6.—
za polu leta . . . . . „ 3.—
za četrt leta . . . . . „ 1.50
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbo brez priložene naročnine se upravništvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega družtva za Primorsko.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

»V edinosti je moč.«

† ANDREJ EINSPIELER.

Nov grob je zopet izkopan in ob tem odprtem grobu objokuje mati Slava britko izgubo ednega najboljših, najzvestejših, najsposobnejših, najzgovornejših in najbolj vnetih svojih sinov. Koroški nam bratje nemajo več živega svojega prvoboritelja in voditelja, a ž njimi čutimo tudi mi težek udarec, ki je zadel vse Slovence; posebno živo čutimo tako smrt mi ubogi Primorci, ki vemo ceniti vsako rodoljubno požrtvovalno moč, ki poznamo važnost krepkih stebrov, ob katere se opira poslopje in ako se eden takih stebrov podere, ruši se ob enem vsa zgrada. Korošci so severni steber tega slovenskega poslopja in mi Primorci — južni.

V ponedeljek 16. t. m. ob 9. zjutraj je zatisno! v Celovci na Koroškem za večno oči Andrej Einspieler. Kdo ni čul uže o njem? Komu so neznana njegova dela? Ni dolgo temu, kar so naše slov. novine mnogo pisale o zlatomašniku Einspielerji in o dotičnej slavnosti. Ne bilo bi nam zatorej treba svojim čitateljem opisovati njegovega življenja, a vender nas dolžnost veže, da vsaj na kratko podamo životopisno črtico o tem znamenitem moži.

Einspieler se je rodil 13. novembra 1813. l. pri „Mežnarji“ v Svečah v spodnjej Rožnej dolini na Koroškem. Bil je sin ubogih starišev: oče je bil cerkvenik in tkalec, mati pobožna rejenka Rožne doline. Župnik Herker, ki je poučeval otroke v branji, pisanji in računanji, spoznal je kmalu, da ima Andrejček bistro glavico, zatorej ga je spravil l. 1823. v šolo v Celovec in ga sè svojimi prijatelji podpiral.

Kadar zvrši Andrej latinske šole, stopi l. 1835. v Celovci v duhovno semenišče in bil je tudi posvečen 1837. l. Po dovršenem bogoslovji je bil Einspieler nastavljen za kaplana v nemškem Pleiberzi. V osmih letih, to je do 1846. l. je bil dvanajstkrat premeščen, da je uže v mladih letih skusil mnogo težkega in grenkega. L. 1846 pride za kaplana v mestno faro v Celovec; tu je bil konec vednemu preseljevanju, kajti po šestih letih je bil imenovan na celovškej realki za kateheta in učitelja slovenskega jezika. Polnih 30 let je bil profesor na realki in stoprav 1882. je šel v stalni pokoj. — Leto 1848. je bilo vzdramilo Einspielerja. Slomšek in Majar sta ga podpolno vzbudila in navdušila za narod, da je potem stopil v vrsto najboljših naših mož. Pisal je mnogo slovenski in nemški. Leta 1851. je ustanovil sè Slomškom in s proštom Sorčičem „družbo sv. Mohora“, katerej je bil za prvosednika. Izdajal je razne liste in knjige. Leta 1859. je bil odlikovan s častnim naslovom knezoškofijskega duhovnega svétnika. Ko je cesar dal 1860. državi ustavo, stopil je Einspieler v javno politično borbo, dasiravno si je bil v svesti, da bode imel mnogo protivnikov. Znan je bil Andrej kakor sposoben politik in vztrajen ter delaven narodnjak, za tega delj so ga volili l. 1863. za deželnega poslanca, a to čast je pozneje izgubil, ker je bil obsojen kakor urednik zaradi necega dopisa — v zapor na mesec dnij. L. 1864. je ustanovil celovško čitalnico. V Velikovci so 1871. l. zopet izvolili Einspielerja za dež. poslanca. Poganjal se je odslej o vsakej priliki za pravico materinščine v šoli. 1876. je bil izbran za zastopnika v mestni občinski odbor in 1880. uže v tretjič za poslanca. Potegoval se je pogumno in neustrašno za narodno ljudsko šolo. L. 1882. je začel izdajati časnik „Mir“, ki vzbuja med koroškimi Slovenci narodno závest, da ne pozabijo, da so njih stariši nekdaj bili najvrlejši sinovi matere Slave. — Na stare dni je našega boritelja vid zapuščal. Dasi je bil sicer pred nekaterimi meseci še krepek in čvrst, oslabel je starček mahoma, in česar smo se bali, zgodilo se je: Einspielerja ni več med nami! Pogreb je denes v sredo 18. t. m. ob $2^1/_2$ popoludne. V miru počivaj, neutrudni vojskovodja ob severnej slovenskej meji!

PODLISTEK.

O človeških dolžnostih.

Ital. spisal Silvij Pellico, prel. Jos K—o.

VI.

O človekoljubji in ljubezni.

(Dalje.)

Ta ljubav obsega malone vso človeško vrednost in je celo bistven del ljubezni, katero smo dolžni Bogu, kakor lahko razvidimo iz mnogih lepih mest svetega pisma, posebno iz tega:

„Kralj pa bode rekel ob svojej desnici stoječim: pridite blaženi mojega očeta, zavzemite kraljevstvo pripravljeno vam od začetka sveta. Lačen sem bil in dali ste mi jesti; žejen sem bil in ste me napojili; nag sem bil in ste me oblekli; tujec sem bil in ste me vzprijeli, bolan sem bil in ste me obiskali; zaprt sem bil in ste prišli k meni. — Pravični pa mu bodo tedaj odgovorili: Gospod! kedaj smo te videli lačnega, in smo te nasitili; žejnega, in te napojili? Kedaj smo te videli tujca, in te vzprijeli, ali golega in te oblekli? Kedaj smo te videli bolnega, ali v ječi, in te obiskali? — Kralj pa jim bode odgovoril: Resnično vam povem: Vsakokrat, kadar ste to storili tudi najmanjšemu mojih bratov, storili ste tudi meni. [Mat. XXV.]“

Stvorimo si v svojih mislih vzvišen uzor človeka in trudimo se biti mu enaki. Pa kaj govorim? Uzor imamo v našej veri, in kako veličasten! Oni, kateri nam podaje vera, človek je jak in zelo mil, — nespraven neprijatelj tlačenju in licemerstvu — človekoljub, ki vse prizanaša razven nespokorne hudobnosti, — on se brati z reveži in ne prokljinja pozemskih mogotcev, ako se le spomina, da so bratje revežev, — on ne ceni ljudij po njih znanji ali bogatstvu, temveč po srčnih občutkih in delih. On je edini modroslovec, na katerem ni najmanje maroge. On je podpolni izraz Boga v bitji naše vrste: on je Bog-Človek.

Kdor ima tako vzvišen uzor v pameti, gleda pač človeštvo z visokim spoštovanjem! Ljubav je vedno primerna ceni. Kdor hoče jako ljubiti človeštvo, mora je visoko ceniti.

Nasprotno: kdor ima o človeku le neplemenit, dvoumen pojem, kdor smatra človeštvo le čredo neumnih in bedastih živalij, rojenih le za to, da jedó, rodé, se gibljejo in pogibajo, kdor ne vidi nič vzvišenega v prosveti, v znanosti, v umetelnosti, v težnji za pravico, lepoto, dobroto in božanstvom — oh! kako bode mogel odkritosrčno ceniti svojega brata, ljubiti ga, naganjati h kreposti, žrtvovati se zanj? — Kdor hoče ljubiti človeštvo, mora znati gledati njegove slabosti in razvade brez pohujšanja. Kjer vidimo neukega, mislimo si, kako silna je moč, ki proganja zmote, ako le dobro rabi razum. Razmišljajmo, kako vzvišena je moč človeška, katera izraža kreposti tudi sredi nevednežev, kakor n. pr. srčnost, usmiljenje, hvaležnost, pravičnost.

Oni ljudje, ki se nikoli ne naobrazujejo, ki nemajo nikakih krepostij, so le bitja, a ne človeštvo. Koliko so vredni taki opravičenja, ve le Bog. Dosti nam je, da znamo to, da bodemo račun polagali samo od onih svot, katere smo prijeli.

VII.

O človekovej ceni.

V človeštvu vidimo, da oni, ki sami na sebi svedočijo o njenej uravskej vzvišenosti, nam ob enem kažejo, za čem nam je težiti. V njih slavi jih težko dosezamo, vender to ni tolike važnosti. Vedno smo jim vsaj v notranjej vrednosti enaki, to je v gojenji plemenitih čutov, kadar nismo brezumni ali slaboumni, kadar smo v življenji nadarjeni z umnostjo prešli otroška leta. Kadar nas skušnjava moti, da bi prezirali človeštvo videči sè svojimi očmi ali čitajoči njegove grdobe, spominajmo se čestitih mož, katerih imena se leskečejo v zgodovini.

Zdražljivi, ali blagodušni Byron mi je trdil, da je to edini način, s katerim se je mogel obvarovati človekomržnje.

„Prvi velikan, ki mi je prišel na um,“ govoril mi je, „je vedno Mozes: Mozes, kateri dviguje propal narod; kateri ga rešuje sramote, poganstva in robstva; kateri mu donaša zakonov polnih modrostij, kateri so čudovita vez patrijarhalne vere in vere prosvetljenih časov, to je evangelija.

Mozesove kreposti in ustave so sredstvo, s katerim je božja providnost stvarila v onem narodu toliko veljavnih državnikov, junaških vojakov, izvrstnih državljanov, svetih nadahnjencev, kateri so bili poklicani, da prorokujejo propad prevzetnežem in licemercem, in prihodnjo prosveto vsem narodom.

Razmišljevaje o nekaterih velikanih, posebno pa o mojem Mozesu, ponavljal bi Byron, ponavljam vedno z navdušenjem on vzvišeni Dantejev granes:

„Ko te vidim v samem sebi, dvigujem se!“

Tako se mi zopet vrača dobri pojem o tem Adamovem mesu in o duhovih v njem bivajočih.“

Te besede velicega pesnika britanskega so mi ostale neizbrisne v duši in ispovedam, da sem si ravno tako pomagal v času, ko me je hotela napasti ljudomržnja.

(Dalje prih.)

Slovani v Trstu nekdaj in denes.

I.

Od prvega tukaj
Stanuje moj rod,
Če vé kdo za druj'ga,
Naj reče, od kod?

V. Vodnik.

Vedno nam tržaškim Slovanom očitajo naši nasprotniki Italijani, da smo na tržaških tleh tujci; da smo se jim po sili vrinoli v mesto in okolico in da nemamo zahtevati za-se nikakeršnega prava, ker nismo domačini, čeravno nam ne vedo ali nečejo povedati, kedaj smo se jim vsilili, kar bi izvestno na vsa usta vpili, ako bi le površno znali. Ker jim pa nedostaje teh podatkov, ugibljejo in preobračajo resnico ter mamijo z lažnimi datami samih sebe. Stvar leži Italijanom jasna pred očmi: naši jezikoslovci na glasu izvajajo ime Tergeste iz slovanske korenike trg, trgovište, tržište, kar priznava sam njih pisatelj Manzano, da Tergeste znači: emporio t. j. po naše tržišče! Okoliške vasi nosijo zvečine samo slovanska imena. O vsem tem so oni tako prepričani, kakor smo mi, — a razumeti nečejo in zatorej „sila kola lomi" iščejo pomoči, kjer se je nadejo, zategadelj izpeljujejo ime Tergeste na nič manj nego na dvanajst raznih smešnih načinov. Povedati moramo takoj, da sami vlaški zgodovinarji priznavajo, da se je iz početka kraj imenoval: Tergeste in mnogo pozneje še le Tergestum (nelle più antiche iscrizioni si trova Tergeste e molto più tardi venne in uso Tergestum), kar je za našo trditev velike važnosti, kakor nas podpira v tem tudi italijansko potrdilo, da vlaško ime Trieste je bilo poprej vedno možkega spola (odnosno srednjega, katerega Italijani ne poznajo) in stoprav pred tridesetimi leti so začeli rabiti: la bella Trieste [Una rimarca curiosa (čemu?) sul nome Trieste: e cioè che il femminile non venne mai usato che da circa un trentennio, mentre sempre per lo innanzi Trieste era detta al maschile.]

In od kod izvajajo Italijani to ime? Iz latinščine, ki ni bilo nikoli latinsko; iz feniškega jezika: Taršiš (!!); iz traškega: Taras (!?); iz hebrejskega; iz arabskega; iz sanskrta; iz keltskega: tre-ais-dae; zopet iz keltskega: tir-ge-es-te; tretjič iz keltskega: tir-hesb; in četrtič iz keltskega: tir-ces, in tako mučijo, trpinčijo in vlačijo ubogo nedolžno besedo neusmiljeno za lase samo za to, ker je njih pastorka.

Jasno in dovolj je z dokazi podprto, da so Slovani od nekdaj tukaj doma; temu ne more ozbiljno ugovarjati najtemeljitejši tržaški italijanski zgodopisec. Prof. Križman v svojih „krajnih imenih v tržaškej okolici" pravi: „Poleg zgodovinskega dokaza, da so od nekdaj v Trstu in v njegovej okolici bivali Slovenci in da sedanji polaščeni Trst stoji na slovenskej zemlji, imamo o tem močen dokaz v krajnih imenih tržaške dežele, ki so vsa slovenskega izvira. Uže družinski priimki ne le okoličanov, temveč tudi meščanov imajo večinoma slovansko obliko in spričujejo, da se v udih takih družin pretaka slovenska kri. Toda ker bi morebiti kdo hotel tak dokaz ovreči s tem, da so se Slovenci še le pozneje naselili in se potem zmešali s prvotnimi laškimi prebivalci, zato hočemo ostati za zdaj le pri krajnih imenih, o katerih gotovo nihče ne more trditi, da niso stara itd. — —". Izjasnuje nam potem pisatelj imena: Barkovlje in Baved, Carbula, Greta, Kadin, Kalonja, Rocol, Rojan, Škorklja, Vrdela, Katinara, Lonjar, Sćedna, Bane, Bazovica, Gropada, Kontóvel, Lipica, Općine, Padriče, Prosek in Trébiče. Dalje govori imenovani pisatelj: „Videli smo, da vsa krajna imena v tržaškej okolici imajo izvir v slovenskih korenikah. Krajne razmere, ljudska pripovedanja in zgodovina potrjujejo očividno naša razlaganja ter pobijajo nasprotna dozdevna dokazovanja tukaj naseljenih Italijanov, ki neradi pripoznavajo, da živé na slovenskej zemlji . . . . Imena posameznih krajev, potokov, hribov itd. pričujejo, da tržaška okolica je bila od nekdaj slovenska."

O slovenskih nazivanjih ulic tržaških je pisec tega članka uže govoril nekje drugje, ter omenjal ulic: Jazbica, Bric, Kavana ali Kovana (razume se, da so to: vrata kovana, kar omenja Mainati v svojih „kronikah": fuori della porta Cavana), Grumula, Hrenova ulica, Kovač. O poslednjem imenu nam Cratey razklada pričujoče: Kovač è parola cragnolina, che significa fabbro, magnano e maniscalco, ter govori dalje: ne smemo se čuditi, da ima edna naših ulic sloveusko ime, ker ne samo da mejo delimo s Kranjskim, nego tudi naši okoličani ne govoré druzega jezika razven slovenskega. Do časov grofa Nikolaja amiltona (1750) ni imel v Trstu nikdo ni konj ni voz v zabavo, in zaradi tega je bilo do malega nepotrebno, da se tu ustanovi tak rokodelec. Samo kmetskim potrebam se je naselil v nekej ulici kovač, po katerem se še denes imenuje", — ali se je imenovala, dodajemo mi, ker je mestni zbor pred nekaterimi leti lica promenil vsem takim ulicam in trgom, ki niso delali posebne časti (!) uličnemu vlaškemu imeniku! — Potem imamo ulico Goljavko, Materico itd. — Razvidno je iz vseh teh imen krajev tržaške okolice in mestnih ulic, da ne morejo utajiti svojega slovanskega pokolenja, dosledno je zatorej, ako je lupina in meča slovanska, da mora biti istega roda tudi srce — jedro, omenja župnik M. Sila v svojej zgodovini: „Trst in okolica".

Namen tem vrsticam ni, da bi se vrgli podpolno na zgodovinsko stališče ter pisali učeno razpravo o početnem razvijanji malega sela Trsta in o njegovih prvotnih prebivalcih, kajti v to nam prvič nedostaje prepotrebnega časa in primernih poverljivih zgodovinskih knjig, drugič pa, in to je poglavitni uzrok, da pišemo članek za političen list svojim spoštovanim čitateljem, katerih nečemo dolgočasiti z globokimi zgodovinskimi raziskavanji, temveč razložiti jim hočemo samo popularno in umevno, od kdaj po priliki stanujejo Slovani na teh tleh, po katerih mi zdaj hodimo. Natanko nam ne bode nikakor tega moči določiti, ker nam pomanjkuje virov, iz katerih bi nam bilo crpiti podatkov in zategadelj ne moremo izvestno trditi, ta in ta narod je prvi prebival tod. Temne zgodovinske črtice nam pripovedajo o nekih Etruskih in Ibercih, pozneje o Keltih, Grkih, Rimljanih, Germanih, Slovanih, ali učenjaki so si zelo navskriž, kar se tiče reda, v katerem bi se bili naseljili. Nekateri zgodopisci trde, da so prve hiše v Trstu zidali Kelti, drugi so mnenja, da so Karni utemeljili Trst, a tretji, da so mu začetniki Traci. Važno je postalo to selo stoprav ob vojnah Rimljanov z Japodi. Naši novejši slovanski preiskovalci n. pr. Davorin Trstenjak, Sasinek i. d. dokazujo, da so prvotni stanovniki v selu Trstu bili Slovani. Razna prvotna slovanska imena nam svedoče, da naši učenjaki trde resnico.

(Dalje v II. članku).

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

IX. seja dne 29. decembra.

Deželni glavar ob $^{3}/_{4}$11. pričné sejo, katere se je razven njega vdeležilo 24 poslancev; 12 jih ni bilo.

Deželni glavar oznanja, da je dobil od papeževega nuncija na čestitko, ki jo je deželni zbor poslal sv. Očetu k zlati maši, odgovor, kateri prebere zboru.

Poslanci so stojé poslušali to sporočilo gospoda deželnega glavarja in je konečno pozdravili z „dobro"-klici.

Poslanec Grasselli se potem oglasi in prosi deželnega glavarja, naj vpraša slavno zbornico, sme li danes gledé posojila Ljubljanskega mesta dati ona pojasnila, ki jih je zadnjič neki poslanec zahteval, pa mu ni mogel ustreči, ker dotičnih izkazov ni imel pri rokah?

Poslanec Dežman oporeka tej zahtevi, češ, da je reč dognana, in da je ni treba več pretresati, ker bi bilo sicer morda vso to zadevo vnovič obravnavati.

Dr. Poklukar pa odgovarja, da ima poslanec Grasselli pravico govoriti k zapisniku.

Poslanec Grasselli dobí od večine deželnega zbora privoljenje odgovarjati poslancu Luckmannu zastran iskazanih obrestij za l. 1886. Račun efektivnih obrestij je znašal l. 1885. 52.353 gld. 89 kr., l. 1886. pa 54.796 gl. 94. kr., zatorej 2442 gld. 65 kr. več, kakor l. 1885. Razloček izvira od tod, ker se je l. 1885. iz računa špecijalne rezerve na račun obresti prenesla svota 8049 gld. 87 kr. Ako se ta znesek prišteje gori navedenemu računu efektivnih obrestij iz l. 1885., ostaje svota 60.403 gld. 76 kr., katera se nahaja v glavnej bilanci l. 1885. Razloček zatorej nikakor ne izvira od tod, ker si morda mestna občina iz posojilnega zaklada izposojuje denar, ki ga potrebuje, ne da bi mu plačevala zanj obresti. V računu obresti so podrobno navedene obresti, katere je mesto plačevalo od posojil za vojašnico, vžitninski zakup, bolnico za silo itd.

Poslanec Luckmann po tem pojasnilu odgovarja, da mu ni mogoče precej nanj odgovarjati in pretresati posamične številke.

Ko se prečita in potrdi zapisnik 8. seje in poročilo gledé priklad za okrajne ceste izroči upravnemu odseku v pretresanje in poročanje, poslanec Hren utemeljuje svoj samostalni predlog gledé povišanja doneskov od zapuščin k normalnemu šolskemu zakladu.

Poročilo finančnega odseka o nekaterih premembah cesarskega patenta z dné 5. julija 1853. gledé zemljiške odveze se odloži za prihodnjo sejo, ker slovenski tekst dotičnega zakona še ni konečno vravnan.

Dr. Mošé poroča o proračunu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1888, ki ga je finančni odsek samo v dveh točkah spremenil. Ker je dostikrat potrebno, da si poročevalec odvezne komisije sam ogleda zemljišča, ki jih razpravlja, postavil je v proračun za izredne potne troške znesek 200 gld.; na drugi strani pa je sodil, da se uradnikom in tudi zvedencem v zemljiško-odveznih zadevah ne bode več toliko okolo vozariti, da bi se v ta namen potrosilo po 1500 gld. ali skupaj 3000 gld., zato je dotične potne troške znižal na 900 gld. za vsakateri oddelek, oziroma na 1800 gld. za oboje skupaj. Vsled tega se zmanjša potrebščina za 1000 gld. ter znaša za deželno in za lokalne komisije 7082 gld. 20 kr., za izplačevanje glavnice 419.050 gld., za plačevanje obresti upravičencem 180.568 gld. 85 kr., za razne troške 855 gld., zatorej vsega skupaj 607.556 gld. 5. kr. Zaklada pa je v prejemkih od dežele 290.595 gld., v prejemkih od države 238.827 gld. 20 kr., v raznih dohodkih 580 gld., torej skupaj 530.002 gld., in se kaže primanjkljej 77.553 gld. 85 kr. Poročevalec v imenu finančnega odseka predlaga:

„Visoki deželni zbor naj sklene:

1. Proračun kranjskega zemljiško-odveznega zaklada za leto 1888 sè skupno potrebščino v znesku 607.556 gld. 5 kr. in sè skupno zaklado v znesku 530.002 gld. 20 kr., torej s primanjkavo v znesku 77.553 gld. 85 kr., ki je pokriti z obrestljivimi državnimi posojili — se odobri.

2. Da se pokrije deželni donesek za leto 1888, naj se pobira 16% priklada na neposredne davke z vsemi državnimi prikladami vred, ki znašajo in sicer: a) zemljiščni davek 631.555 gld., b) hišnorazredni davek 137.820 gld., c) hišno-najemninski davek 215.829 gld., d) pridobnina 126.776 gld., e) dohodnina 299.578 gld., skupaj 1,411.558 gld., v znesku 225.800 gld. in potem 20% priklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa, ki znaša 323.976 gld. 30 kr., v znesku 64.795. gld.

3. Deželnemu odboru se naroča, da zadobí najvišje dovoljenje za pobiranje teh deželnih priklad.

3. Deželnemu odboru se naroča, da v zmislu točke 3. pogodbe z dné 29. aprila 1876 (zakon od 8. maja 1876, drž. zak. št. 72) zadobi pritrditev državnega zastopa, da se za kranjski zemljiško-odvezni zaklad določena 20% priklada na neposredne davke s tretjinsko, po c. kr. patentu z dné 10. oktobra 1849, drž. št. 412 vpeljano priklado zniža za leto 1888. na 16% doklado od vseh predpisanih neposrednih davkov, toraj sosebno gledé rednega zneska hišno-razrednega davka, hišno-najemniškega davka, prihodnine in pridobnine."

Iz vladnega poročila, ki ga g. poročevalec prečita, je razvidno, da so letos trije uradniki opravljali opravke zemljiščne odveze. dasi sta se iz zemljiščno-odveznega zaklada plačevala samo dva. Zato je bil pa tudi uspeh ugoden. Leta 1886 je bilo nerešenih ostalo 124 operatov; letos jih je do 20. novembra prirastlo 40; od teh 164 jih je bilo do 20. novembra rešenih 71. Meseca novembra in decembra jih bode rešeno še 26, torej jih koncem leta ostane nerešenih 67. Kaže se torej potreba, da omenjeni uradniki poslujejo še dalje, in da se tudi za leto 1888 plačujejo iz zemljiško-odveznega zaklada. Nadejati se pa je, da lokalnih komisarjev uže skoraj ne bode več treba.

Zbornica na to brez ugovora odobri proračun in sprejme gori omenjene predloge finančnega odseka.

Dr. Mošé poroča dalje o računskem zaključku deželnega zaklada za l. 1886. Vseh prihodkov je bilo 165.052 gld. 2½ kr., troškov pa 114.191 gld. 38½ kr., ter so dohodki troške presegali za 50.860 gld. 64. kr. Ako se pa pomisli, da je koncem l. 1885. deželnemu zakladu primanjkovalo 19.435 gld., ki jih je bilo treba poplačati iz dohodkov prihodnjega leta, preostajalo je koncem leta 1886. še 31.425 gld. Deželna imovina je znašala 1,372.394 gld. 42 kr. in sicer v gotovini 381.795 gld. 29 kr., v dolžnih pismih 26.250 gld., v obligacijah 702.650 gld., v posestvih 124.510 gld., v inventaru 13.189 gld., 13 kr. Zastanki troškov so koncem leta 1886. znašali 181.173 gld., 66½ kr., torej je znašala čista deželna imovina 1,19.1220 gld. 75½ kr., ter se je v primeri s čisto imovino prejšnjega leta, ki znašala 1,162.363 gld. 20 kr. pomnožila za 28.857 gld. 54½ kr.

Deželni zbor odobri ta računski zaključek. (Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Deželni zbor goriški je završil 14. t. m. svoje seje.

V 22. seji češkega deželnega zbora je utemeljeval Dr. Vašaty svoj predlog ob izvedenji narodne ravnopravnosti na Češkem. Predlog je sličen onemu, kateri je v tej zadevi stavil Faček. Vašaty zahteva namreč za češki jezik vsem in povsod vse one pravice, katere uživa nemški jezik. Predlog je bil izročen v pretresovanje komisiji za okrajne in občinske zadeve. Proti izročitvi predloga komisiji so glasovali plemenitaši. To priliko so porabili Mladočehi v demonstracijo proti tej stranki. Galerije so bile z Mladočehi, zato je je dal deželni maršal izpraznoti. Tega dejanja konservativna stranka Mladočehom ne more odpustiti. „Politik" in druga Riegerjeva glasila napadajo Grégra in zagovarjajo plemenitaše, boječ se, da bi se jim ti morda ne odtegnoli ter prestopili popolnoma v nemški tabor.

Mestni zbor dunajski je sklenol postaviti v pokoj vse ove profesorje na mestnih srednjih šolah, ki so državni ali deželni poslanci. Na njihovo mesto imenujejo naj se novi pod tem uvetom, da se ne dajo voliti ni v deželni ni državni zbor.

Kakor pišejo iz Linca, izpala je tamošnja volitev v državni zbor v prilog liberalne stranke. Državnim poslancem je izvoljen grof Kuenburg, pristaš nemško-avstrijske stranke. Konservativci so se letos združili z novo „obrtno" stranko in si pridobili na tak način lepo število glasov.

Vnanje dežele.

O mladem letu ni ruski car pri vsprejemu diplomatičnega korpa dal onih pojasnil, katera so vsi pričakovali, zato je politični položaj danes tako nejasen in negotov, kakor pred meseci. Da pa Rusija ne misli na vojno, priča na uže vojnega ministra proračun, ki je manjši nego druga leta. Svojim pravicam na Balkanu, posebno na Bolgarskem, se pa Rusija nikakor neče odreči. Dokler jej države vzlasti Avstrija teh pravic ne prizna, ne bode mogoče sporazumeti se in ako bi tudi Koburga žrtvovali. — Ruska vlada se pogaja s Kino, da sezida tri velikanske železnične proge, ki bi vezale Kino z Rusijo. Te proge bi imele biti prva iz Semipalatinska v Šangaj, druga iz Čete v Peking in tretja iz Kjahte v Peking. ako se bode dala kitajska vlada prepričati o potrebi teh železnic, preverjeni smo, da je bodo izvršili ruski inženirji sè spretnostijo in s čudovito naglostijo, kakor so dozidali zakaspijsko železnico.

Srbski kralj namerava spomladi potovati po vseh onih krajih svojega kraljevstva, kjer ni še bil in kjer je ljudstvo zelo radikalno. Minister notranjih zadev je poslal o mladem letu (srbskem) vsem okrajnim prefektom okrožnico, v katerej pravi, da je dobil od kralja povelje, da varuje in hrani red, varnost osebe in imetka ter pravic državljanov. Minister preporoča zatorej svojim uradnikom, naj zakonito uradujejo ter zahteva nepristransko varnost imetja, osebe, nedotekljivost volilnih pravic, svobodo govora o javnih stvareh in grozi s kaznijo vsem, ki bi delali proti temu. Gruić je imenovan za generala.

Tudi bolgarski knez je čutil potrebo po novoletnem vsprejemu svojih častnikov spregovoriti ostro besedo proti zatiralcem Bolgarske. Ali na besede tega kneza se nikdo ne ozira in kmalu bode odbila ura, ko se bode moral posloviti od prestola in krone in dičnih svojih prijateljev, ki mu pomagajo molziti zemljo.

Pruski deželni zbor je odprt. V tem zasedanji ne pride na vrsto nič važnih političnih vprašanj. Deželni zbor pruski poslal je prestolonasledniku adreso, v katerej ga zagotovlja živega zanimanja za njegovo bolezen ter izraža nadejo, da bode imel skoro srečo pozdraviti ga v prestolnici. Nemški cesar boleha, a sedaj mu je nekoliko odleglo.

Italijani uže jedva čakajo dneva, da se spoprimejo z Abisinci. Nadejo se,

da je bode Negus napadel 26. t. m. ker je ta dan obletnica jedne njihove zmage in oni v svojej praznej veri menijo, da je to za nje srečen dan. Vesti o množici abisinske vojske so zelo različne, Italijani mislijo, da jih ni preko 30.000.

Angleška vlada zeló strogo postopa proti irskim poslancem, ki pripadajo narodnej zvezi (ligi.) Zadnje dni dala jih je nekoliko zapreti in obsoditi na več tednov zapora. Naj postopa še tem strožje, težko da bode mogla ustaviti irsko gibanje, dokler ne da Ircem, kar jim gre po naravnih in človeških zakonih, t. j. ono prostost, katero uživajo Angleži uže od nekdaj.

DOPISI.

Od Karavank 17. januvarja. (Družba sv. Cirila in Metoda in Kranjski deželni zbor.) Te dni smo brali po časnikih, da je dolenje-avstrijski deželni zbor dovolil nemškemu šulferajnu 2000 gl. podpore. To je pač preveč, ako pomislimo, da ima šulferajn itak preveč dohodkov, da z denarjem ne ve kam. Njemu ni skrbeti za domače, nemške otroke, ker tem vzdržuje uže država dosta nemških šol. Tim potrebnejša pa je naša „družba sv. Cirila in Metoda“, zato pa je tudi kranjski deželni zbor moralno zavezan, da seže našej družbi pod ramena.

Se ve da je Kranjska uboga v primeri z dolnjo Avstrijo, toda potreba je silna, in takrat se tudi ubogi ne sme odtegnoti dolžnosti, da pomaga še bolj ubogemu, in to so oni Slovenci, ki nemajo pouka v materinem jeziku. Kadar je bila lakota v Istri, storili so Kranjci veliko dobrega tamošnjim prebivalcem, podpirali so jih z denarjem in živežem. To je bila Kranjcem krščanska in bratska dolžnost. Enaka dolžnost jih kliče zdaj, ko preti lakota na Goriškem. Nekatere Slovence, vzlasti koroške, pa uže dolgo let muči duševna lakota, ker se jim odreka duševna hrana v edino razumljivem materinem jeziku, oziroma zapira se jim pot do nje s tem, da se zabranjuje poučevanje v čitanji in pisanji v materinem jeziku. Kdor pa brati ne zna, podoben je tistemu, ki bi rad jedel, pa nema žlice. Kako se bode namreč oni poučil iz knjig in časnikov, kdor ne zna čitati?

Usmiljenja vredni so zatorej tisti Slovenci, ki nemajo narodnih šol, in Kranjci, ki so v srečnejšem položaji, naj svojim bratom pomagajo s tem, da iz deželne blagajne dovole stalno podporo „družbi sv. Cirila in Metoda“, vsaj za toliko časa, dokler se šolska sistema ne obrne Slevencem na bolje. Mislim, da deželnim poslancem tega nihče ne bode štel v greh; nasprotno se bodo veselili vsi rodoljubi tacega ukrepa, na malo peščico nemškutarjev se pa ni treba ozirati, tudi ne na Kočevarje, ki imajo svoje nemške šole, zatorej nemajo razloga pritoževati se. V dolenjej Avstriji je veliko več Slovanov, kakor na Kranjskem Nemcev, tako absolutno, kakor relativno. Samo na Dunaji je preko 200.000 Slovanov, potem je pa še na deželi nekaj čeških in hrvatskih občin in naselbin. Površno računjeno je v dol. Avstriji 10% Slovanov, na Kranjskem pa samo 5% Nemcev. Če se dol. avstrijski deželni zbor ni oziral na svoje Slovane, naj se tudi kranjski deželni zbor ne boji dovoliti podpore našej šolskej družbi. Ako bi Kranjska v ta namen vsako leto dovolila 1000 gld., to se jej ne bode poznalo, našej šolskej družbi bode pa mnogo pomagano. Se ve da bi morale tudi druge dežele, kjer Slovenci prebivajo, za skupne slovenske potrebe toliko storiti, kakor Kranjci; pa kaj se hoče, ako v nobenej drugej narodnjaki nemajo deželnega zbora v svojej oblasti! Kar pa morejo nabrati zasobnim potem za narodne namene, to se itak stori ali se vsaj poskuša storiti. Zatorej kranjski deželni poslanci! posnemajte vzgled dolenje-avstrijskega zbora in odločite družbi sv. Cirila in Metoda stalno deželno podporo!

Domače vesti.

Deželni zbor tržaški je imel sinoči sejo, katero hočemo v prihodnjej številki objaviti. Toliko omenimo za danes, da se je naš poslanec gosp. Nabergoj krepko potegnol za rabo slovenskega jezika v zemljiških knjigah.

Iz Celovca sta prejela „Slov. Narod“ in „Slovenec“ pričujoči brzojav: „Celovec 17. januvarja. Raz hišo družbe sv. Mohora in raz pokojnikovo vejejo v znak žalovanja črne zastave. Pred krsto nenadomestljivega nam ranjcega skozi cel čas gneča ljudstva iz mesta in z dežele. Iz vseh stranij dohajajo pomilovalne brzojavke na prebritkej izgubi. „Mir“ izhajal bode tudi nadalje, izdajatelj in lastnik mu bode Gregor Einspieler.“

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Došlo nam je pismo, kateremu radi ustopamo prostor: O žalostnej priliki prerane smrti našega prvega telovadnega učitelja Ivana Lavriča, ki si je pridobil za naše družtvo toliko zaslug, nabrali smo mej vrlimi člani sedemindvajset goldinarjev. To svoto poklanja odbor družbi sv. Cirila in Metoda, prepričan, da na tak način najdostojnejše in najlepše slavi spomin nepozabnega nam učitelja Lavriča!

Z odličnim spoštovanjem

V Trstu 16. jan. 1888.

Odbor „Tržaškega Sokola“

(Temu pismu dodajemo samo nekoliko pohvalnih besed „Tržažkemu Sokolu“, ki je o tej priliki vsem družtvom in zasebnikom pokazal, da najlepše časti spomin dragih pokojnikov s tem, da kaj žrtvuje za prekoristno „družbo sv. Cirila in Metoda“ in da izdaje denar v blažjo in vzvišenejšo svrho, nego da kupuje vence, ki v dveh dneh zvenejo brez vse koristi. Ravnajmo se po vzgledu naših nasprotnikov Italijanov, ki porabijo vsak ugodni trenotek, da zbirajo podporo svojej „Pro Patriji“. Spominajmo se naše šolske družbe o vsakej žalostnej in veselej priliki. Ured.)

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v veselej družbi v „Slovanskej Čitalnici“ v soboto dne 14. t. m. zvečer pet gold. in 20 nvč. in v isti namen je daroval g. Ant. Sklemba eden gold. Posnemanja vredno; le naprej po tem poti!

„Nova podružnica sv. Cirila in Metoda se snuje, kakor se nam javlja iz Celovca, v Šmihelu pri Pliberku v podjunskej dolini. Dobro! Vivant sequentes!

Razpuščena podružnica. C. kr. deželno namestništvo je razpustilo z dekretom 13. januvarja t. l. podružnico „Pro Patrije“ v Piranu. Uzrokov ne vemo, gotovo pa dotična podružnica ni bila preveč navdušena za Avstrijo. — V nedeljo je nameravala ista podružnica napraviti velik ples na korist družtvenej zakladi, a oblastvo ga je prepovedalo.

Delalsko podp. družtvo napravi dne 4. febr. t. l. veliki ples v bogato in jako vkusno okrašenem gledališči „Fenice“. Da se slavnemu občinstvu bolj ustreže, preskrbela se je vojaška godba pešp. št. 99 iz Gorice. Pred polunočjo bode plesalo 24 parov v raznih slovanskih oblekah narodni ples „KOLO“. Ustopnina 50 kr. Začetek plesa ob 8. uri in traja do 5. ure zjutraj.

Ustopnice se dobivajo uže zdaj v družtvenem uradu; v prodajalnici g. Ant. Žitka, Via Stadion št. 1; v kavarni „Commercio“; pri vseh poverjenikih družtva; zadnji dan pa le pri denarnici gledališča „Fenice“.

Ker je namenjen čisti dohodek plesa pokojninskemu zalogu družtva, preporoča odbor vsem družabnikom in družabnicam, da se gotovo udeleže plesa in prosi sploh človekoljubno tržaško in drugo občinstvo bližnjih krajev, da mnogobrojno počasti družtvo sè svojo navzočnostjo.

Velikodušnosti se pri tej priliki ne stavijo meje.

Veselico pevskega družtva „Hajdrih“ na Proseku hočemo prihodnjič opisati, ker denes nam nedostaje prostora. Izostalo je tudi nekoliko dopisov in drugih važnejših vestij, katere prinese sobotna številka.

Dr. Giaxa, mestni protofizik, se je odpovedal dosedanji službi, ker je imenovan za profesorja na vseučilišči v Pisi na Vlaškem. Kakor uzrok svojej odpovedi navaja sam v izjavi, katero je priobčil v nekaterih tukajšnjih italijanskih listih, da so ga magistratni mogotci preveč črtili in proganjali, ker ni hotel trobiti z njimi v isti rog itd. Znamenito je čitati baš o tej zadevi tržaške novine, kako so si zaradi dr. Giaxe v laseh, kaj si vse očitajo. Magistratna glasila n. pr. „Piccolo“, „Indipendente“ itd. pišejo proti Giaxi in ga sramote ter blatijo, da je navadni zdravnik brez posebnih vednostij in sposobnostij, da sam sebi v obraz bije, ker preklicuje denes, kar je včeraj trdil: tu namreč se spominajo lanske kolere, ko je dr. Giaxa kemično preiskaval razne trž. vodnjake, v katerih je najprej našel nezdravo, okuženo vodo, a nekoliko dnij pozneje se je ista voda podpolno popravila: bila je zdrava in pitna. A tudi Giaxov strastni zagovornik „Mattino“ se je o tej priliki vrezal, ker denes zopet zida, kar je pred meseci podiral; tedaj mu je bil dr. Giaxa ničevedec; denes mu je velik učenjak in prvak medicinskih znanostij (ingegno superiore, una capacità illustre). Časi se prominjajo!

Odbor „Slovanske Čitalnice“ oznanja p. n. članom, da letos zaradi nepripravnih svojih prostorov ne bode nobene plesne zabave. Skrbel pa bode odbor za nove prostore z dvorano ter je dosedanje stanovanje uže odpovedal.

„Bralno družtvo v Komnu“ napravi veselico s koncertom in plesom dne 20. jan. v dvorani gostilne g. Frana Kovačiča, pri katerej bode svíral izvrstni češki orkester Peinelt. Začetek ob 7. uri zvečer.

Imenoval je naučni minister za profesorja na državnej obrtnej šoli v Trstu dr. Mihela Zupančiča za zemljemerstvo in zemljemersko risanje in privatnega docenta in azistenta dr. Edvarda Aulingerja za matematiko in fiziko.

Kastavsko delalsko družtvo napravi dne 22. januvarja 1888. v prostorih „Narodnega doma“ v Kastvu veselico. Ustopnina za možke gld 1. za obitelj gld 1.50. — Darovi se vzprijemljo sè zahvalnostjo. Čisti prihod je namenjen v družtveno svrho. Početek točno ob 7 uri zvečer. Razpored: 1. Pozdrav, govori M. D. 2. Iv. pl. Zajc: „Hrvaticam“, pjeva družtveni zbor. 3. „Uskok“, šaloigra u jednom činu. 4. Vodopivec: „Hodnica“, pjeva družtveni zbor. 5. Tombola. 6. Ples.

„Tominska veteranska podružnica“ osnuje dnè 21. januvarja 1888 v Podšolarjevih prostorih veliki ples, pri katerem bode svirala godba c. kr. pešpolka kralja Milana št. 97. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Trupli infanta Don Juana in infantinje Marije Frančiške Bourbonske ste dospeli prošlo soboto v Trst. Na kolodvoru je bilo več dostojanstvenikov, ki so spremili oba mrtvaška voza do Sv. Justa. Stolna cerkev je bila črno prepretežena. Pri črnej maši so bili pričujoči: infant Don Carlos, Don Alfonz Bourbonski sè soprogo, infantinja Marija de las Nieves de Braganza, dva komornika, deželni namestnik in mnogo drugih odličnih osob. Po končanej slavnosti shranili so se ostanki obeh Bourboncev v rodbinsko rakvo v kapelico sv. Karla.

Mesečni izkaz mestne bolnice. Dné 31. decembra p. l. je bilo v mestnej bolnici 1009 bolnikov in sicer 567 možkih in 442 ženskih, 13 ženskih je bilo v porodišči, 7 otrok v sirotišnici in 116 osob v blaznici (63 možkih in 53 ženskih). Umrlo je meseca decembra 15.12% bolnikov.

Pojišče v Trebčah. V soboto dne 28. t. m. bode na tukajšnjem magistratu javna dražba za napravo pojišča v Trebčah. Klicna cena je 2936 gld. 29 kr. Natančneji pogoji se izvedo pri tehničnem oddelku tržaškega magistrata v IV. nadstropji mestne palače.

Policijsko. Težak Franjo Podlipnik je hotel ukrasti blizu cerkve sv. Antona novega nekej gospe novčarko iz žepa. Gospa je poštenjaka opazila in poklicala stražnika, kateri ga je spravil v varno zavetje.

Sodnijsko. Težak Ljudevit Grillo je bil včeraj obsojen na 14 mesecev zapora, ker je ranil dné 1. novembra p. l. težaka Karla Zavliča o nekem pretepu z nožem.

Požar. Sinoči so se vnela drva v stanovanji Emilije vd. Cropt v I. nadstropji hiše št. 7 v ulici Tigor. Predno so prišli gasilci, pogasili so domačini ogenj. Škoda je neznatna.

Požar. V soboto po noči se je vnel hlev posestnika Ivana Pahorja v Rocolu št. 192. Mestni gasilci so prihiteli na pomoč in pogasili požar. Škoda iznaša okolo 350 gld.

Osepnice v Ljubljani se množe dan na dan. Izbolelo je od meseca novembra 1887. do 8. januvarja 1888. 155 oseb, od katerih je umrlo 34. Razven teh pa je bilo še 79 bolnikov v posebnej bolnici za izbolele na osepnicah.

Nič slovenski ne znajo uradniki pri okr. sodniji v Št. Pavlu na Koroškem. Slovenske stranke morajo ali za vsako malenkost odvetnika najemati in plačevati, da se namesto njih sè sodnikom dogovarja, ali pa morajo krivico trpeti in se odreči sodnijske pomoči, ker se za malo reč ne isplača hoditi v Slov. Gradec po odvetnika in ga v št. Pavel pošiljati. Zanimivi odnošaji na Koroškem!

Jos. Stritarja zbranih spisov sta prišla na svetlo 28. in 29. snopič.

Listnica uredništva

G. dopisniku »iz Podmelca (v hribih)«: Vašega dopisa z najboljšo voljo ne moremo objaviti, ker se vedno in povsod ne sme govoriti čiste resnice! Da so nekateri c. k. uradniki v Vaših krajih nevešči našemu jeziku, nam je žal predobro znano, a v tolažbo Vam bodi, da je tudi drugod mnogo tacih, ki povprašujejo: »kej si ga boli?« Kmalu se spet oglasite, a ne prehudo! — G. dopisniku iz Divače: Ne letajte previsoko v Svojih izrazih, držite se bolj domačega govora ter bodite mi-lostivi uredniku in jeziku. Naša krasna slovenščina se ne daje mrcvariti na vse pretege kakor uradna germanščina. Pišite v domačem narečji, ki je vender tako čisto in naravno!

„Slovanski Svet“.

Vabilo na naročbo.

„Slovanski Svet“, ki stopi začetkom tega leta namesto ljubljanskega „Slovana“ v vrsto drugih slovenskih časopisov, hoče poučevati o vsem, kar se vrši važnega med Slovani in v dotiku ž njimi. Namen mu je ravpravljati politična ter odločilna kulturna slovanska vprašanja. Prinašati hoče torej politične članke in sestavke, katerim je razkrivati, v kaki sestavi in zvezi so različne slovanske težnje, in kolike vrednosti je ta in ona politična zadeva v celoti z vsem drugim javnim življenjem. Ker se je v tem pogledu boriti pojedinim slovanskim vejam posebe in Slovanstvu v obče z raznimi političnimi in narodnimi nasprotniki, bo list razkrival tudi namere istih neprijateljskih sosedov.

Zapadnim Slovanom zakrivajo nasprotniki njih zgodovinsko preteklost ter pačijo zgodovinske čine in zasluge, ki jih imajo Slovani tudi v prošlosti. Zato hoče „Slovanski Svet“ opozarjati na one vire, ki se najbolj bližajo resnici, in ki takó najbolje kažejo, kakega pomena je bil in utegne biti Slovan v bodočnosti za se in za človeštvo v obče.

Zapadni Slovani so izgubili mnogo tega, kar jih je utrjevalo in povzdigovalo v kulturnem ter branilo v narodnem življenji. Tuji vplivi so Slovanom, zlasti na zapadu, spreobračali prvotno v njih samih vzrasle naravne nazore o pravu, nravstvenem življenji in o vrednosti svojstvenih običajev od najnavadniše vrste tje do vzvišenosti bogoslužbenih obredov. Jednako so Slovani izgubljali duh lastne umetnosti in poslednjo zamenjavali s tujimi tvorbami, ki, kakor je čim dalje očitniše, niso tolike vrednosti, kakor slovanska umetnost! Vse te kulturne točke je treba zopet uvaževati in toliko bolj širiti in utrjevati, kolikor v veči nevarnosti so pojedine slovanske narodnosti, in kolikor resničniše je, da manjši narodi se morejo braniti proti navalom večih in mogočniših narodov najbolj s pomočjo živahnega vsestranskega, iz plemenskih in lastnih svojstev razvitega in utrjenega kulturnega življenja.

Po moči hoče „Slovanski Svet“ spoznanje in dosledno primerno delovanje pespešovati na to tudi za Slovence odločilno stran ter objavljati razne sestavke in spise kulturnega obsega. Zaradi tega bo priobčeval pa tudi leposlovna dela, sosebno če utegnejo pojasnjevati kulturno življenje Slovanov o preteklosti in utrjevati pripoznana načela in veljavne vzore v zdanjosti.

Zagotovljena je listu tudi pomoč na raznih slovanskih krajih, od koder bodo dopisi oznanjali, kaj so tu pa tam krvni bratje ukrenoli znamenitega ali izvršili pomenljivega in sploh, kakó se jim je boriti o raznih potrebah. Poleg tega zabeleži „Slovanski Svet“ v posebnem „pogledu“ pojedine važne novice in dogodke iz vseh krajev, kjer bivajo Slovani. Književnost in novine dobe tudi svoje mesto, kolikor se vjemajo s tu naštetimi nalogami lista.

Doba je važna, zaradi obče nemirnosti tudi o pogledu na slovansko bodočnost nejasna, negotova. Toliko potrebniše je, da se utrdimo v brambi proti političnim in narodnim nasprotnikom, in da se ne damo zavesti po zvijačah, kjer ne morejo z lehka, sè silo do nas. V ta namen vabimo slovenske rodoljube in tudi druge Slovane, da nas podpirajo duševno, kakor gmotno. Cena je listu postavljena tako nizka, na niti veči narodi ne dajejo ceneje, pač pa draže, takih in tudi glede na zunanjost toliko obsežnih listov.

„Slovanski Svet“ namreč, ki izhaja od 10. januvarja t. l. počenši, 10. in 25. dne vsacega meseca na šestnajstih straneh četvorke, velja:

za celo leto	3 gld.	— kr.
za pol leta	1 „	50 „
za četrt leta	— „	75 „

Za ljubljanske naročnike in dijake velja pa

celoletno	2 gld.	80 kr.
poluletno	1 „	40 „
četrtletno	— „	70 „

Oni naročniki, ki plačajo naročnino takoj za celo leto, prejmejo, ako priložijo še 5 kr. za poštnino, jedno onih slik Ljubljane, katero je izdalo minolega leta upravništvo „Slovanovo“.

Naročnina pošilja naj se upravništvu, pisma pa uredništvu v Ljubljano.

Lastništvo, ured. in uprav. „Slov. Sveta“

Javna zahvala.

Podpisana izreka z ginenim srcem prisrčno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, raznim deputacijam slov. družtev in vsem zasebnikom, kateri so izkazali poslednjo čast nepozabnemu mojemu soprogu, posebno pa slavn. družtvu „Tržaški Sokol“ za krasni venec, kateri je položilo na gomilo bivšega svojega učitelja.

V Trstu, 16. januvarja 1888.

MARIJA vdova **LAVRIČ.**

Št. 959.

Razpis natečaja

za mesto učiteljice III. vrsti pri ljudskej šoli v Dolini in podučiteljice pri ljudskej šoli v Svetmarji oba sè slovenskim učnim jezikom.

Plača ustanovljena je v deželnih zakonih 3. novembra 1874 in 10. decembra 1878.

Prosilke naj uložijo svoje prošnje s potrebnimi prilogami v 4 tednih pri podpisanem.

C. kr. okrajni šolski svet
v Kopru, 31. decembra 1887
Presdsednik: **Bosizio.**

Poziv

k rednej občnej skupščini „posojilnice in hranilnice v Kopru“, katera bode v Dekanih dne 9. februvarja t. l. ob 10. uri pred poludne sè sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo tajnikovo o delovanji zadruge v letu 1887.
2. Poročilo nadzorstva o računih zadruge l. 1887.
3. Volitev odbora.
4. Volitev nadzorstva.
5. Svobodni predlogi.

Proti hemoroidam!

Kdor hoče čuvati svoje zdravje naj rabi,
prave
MENIŠKE KROGLJICE
(Pilole dei Frati.)
kri čisteče ni proti hemoroidam
koje izdeluje P. Fonda.
farmacista v Piranu

Prepotrebne za vsakega, kateri trpi na hemoroidah, zabasanju, breztečnosti, glavoboiji, ter sploh veliko sedi, one čistijo kri in dober vspeh potrjujejo zasebna in zdravniška spričevala, koja so priložena z podukom za porabo vsakej škatljici v slovanskem, nemškem in italijanskem jeziku.

Prodajajo se po 20 nvč škatljica v vsih lekarnah Trsta Reke, kakor tudi Istre, Dalmacije, Goriškeza in Trenta. 45—54

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja **Wilkensona** popolnoma in stalno.
Prospekt zastonj.

Karol Kreikenbaum
22 Braunschweig. 49—52

REVEN DIJAK

prosi za instrukcije v predmetih gimnazije ali pa ljudskih šol. Govori slovenski, nemški, hrvatsko-srbski in nekoliko laški. — Ponudbe sprejema upravništvo „Edinosti“.

J. SIRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu

priporoča **veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo.** — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100 100

PRI JULIJU GRIMMU

dežnikar, Barriera Vecchia 18

je zelo bogata zaloga **dežnikov za gospe in gospode** za jako nizke cene. — **Dežniki iz bombaža od 80 novč. naprej. Dežniki iz volne in satina od f. 1.40. naprej. Dežniki židani od f. 2.50. naprej.**

Sprejemajo se vsakovrstni popravki za jako nizke cene. 36—104

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.
Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

SLOVENSKI

„ŠALJIVI KOLEDAR“

za leto 1888

bogato ilustrovan

izšel je v tiskarni Dolenc in se prodaja v Trstu

po 40 nvč. komad.

Razpošilja se pa po pošti in prodaja v Gorici

po 45 nvč.

P. t. gospodarjem, čast. duhovščini, g. učiteljem in vsem prijateljem kmetijstva vsojamo si naznanjati, da je na svetlo prišla nova kmetijska knjiga z naslovom:

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.

Po naročilu visokega c. kr ministerstva kmetijstva spisal

E. KRAMER,

ravnatelj ježelne kmetijske šole v Gorici

Knjiga govori na kratko o vseh km tijskih strokah s posebnim ozirom na kmetijske razmere na Kranjskem Primorskem in spodnjem Štajarskem, obseza **16** tiskovnih pol na močnem papirju ter ima **83** podob. Ker je dovolilo vis. c. kr. ministerstvo za tisk knjige zdatno podporo, jej je cena samo **40** kr.

Dobiva se tudi v tiskarni Dolenc v Trstu nez ntasi poštarino vred 55; trdo vezana 5 kr.

FILIJALKA V TRSTU
c. kr. priv. avstr.

KREDITNEG ZAVODA

za trgovino in obrt.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	$2^3/_4$%	30-dnevni odkaz	$2^1/_2$%
8- „	3 „	3-mesečni „	$2^3/_4$ „
30- „	$3^1/_4$ „	6- „ „	3 „

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nova obrestna tarifa na temelju objave od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto.
V napoleonih brez obrestih.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano in Salcburg — **brez troškov.**

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje koponov pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine v gotovem, obresti po pogodbi. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti $5^1/_2$% letnih obrestih do 1000 gld., za vekše svote po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 13. oktobra 1887. 43—48- 5

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od od 50 sold do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12 ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10—11. ure zjutraj. Obresti na knjižice 3%

Plačuje vsak dan od 9—12 ure opoludne. Zneske od 50 gld. precej, od 50—100 je treba 1 dan odpovedati, 100—1000 3 dni in čez 1000 pa 5 dni poprej.

Eskomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po . . . . . $4^1/_4$

Posojuje na državne papirje avstro-ogrske do 1000 gld. po 5%
višje zneske v tekočem računu po . $4^1/_2$%

Daje denar proti vknjiženju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.

TRST, 1. oktobra 1886. 2—24

KLINIKA za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, groba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi 45—93—104

C. Stroetzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Ustanovljeno 1747.

C. kr. dvorni zvonar

Albert Samassa

fabrikant strojev i gasilnega orodja v Ljubljani.

Ubrani zvonovi z upravo.

Vse vrste **gasilnice,** izvrstne sestave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. **Hidrofori, vojovi za vodo, izvrstne škropilnice,** kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. 12-1

Cerkvene svečnice in druge priprave iz bronza. — Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske i pivne sode in kadi, za drozganje, gnojnico, podzemeljske namene, ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago, cevi iz litega i kovanega železa s priteklino, mehovi iz konopnine in gumija itd. po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke.

Svetinja za zasluge. — Pohvalno pismo.

Svetinja za napredek. — Pohvalno pismo.

20 svetinj.

Zimske suknje

iz valianega sukna

gorke i debelo podložene **f. 5.-**

II. vrsti fr. 6.50

Najboljša, najcenejša najtrpnejša zimska suknja iz dobreh štajerskega sukna vsaki barve in velikosti. Za mero zadostuje širokost čez prsi.

Stefanija-jopice tkane iz fine volne v vsih barvah, za gospode in gospe, eleg. i tople **f. 1.80**

Gotove obleke za gospode Samo **f. 6.50** hlače, suknja in prsluk, iz dobreg brnskeg in rihenb. sukna za jesen i zimo, toplo podložene, vsake boje i velikosti Ena obleka stane **f. 6.50,** II vrsti **f. 8.50,** III. najfineje **f. 10.50** — Za mero zadostuje širokost čez prsi

Dežni plašči iz kavčuka z kapucom **f. 6.45** iz nepredrljivega, vulkanizovanega sheeting-kavčuka v eleg. dolgej paletot-obliki ter s more na spodnjej strani nositi tudi kot **površna suknja** Za mero zadostuje visokost.

Pokrivala za postelje i mize iz finega ripsa, z tkanimi cvetlicami i in z čipkami iz uliša na 4 oglih **f. 1.65**

Odeja za potnike in konje, debele, tople, trajne in velike z barvanim robom komad **f. 1.75,** jako fine **f. 2.75.** **f. 1.75**

Ogrijajnče elegantne, tople, trpežne, $^1/_4$ velike, v fin h, orijet. barvah tkane z krasnim chelnille-čipkami, neverjetno po ceni kupljeno. Vsaki komad samo **f. 1.-** **f. 1.-**

Edina pošiljatev proti poštnem povzetju ali pa proti gotovem denarju **z jamstvom FEKETE's**

Fabriks-Lager fertiger Kleider

„Zur ungar. Krone“, Wien, V., Wehrgasse 13/34. 7-8

LA FILIALE
della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) *Accetta versamenti in conto corrente:*
Abbuonando l' interesse annuo:

per Banconote

$3^1/_4$ % con preavviso di 5 giorni
$3^1/_2$ „ „ „ „ 12 „
$3^3/_4$ „ a sei mesi fisso

per Napoleoni

$2^3/_4$ % con preavviso di 20 giorni
3 „ „ „ „ 40 „
$3^1/_4$ „ „ „ „ 3 mesi
$3^1/_2$ „ „ „ „ 6 „

Per le lettere di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 2. aprile 3. 23. maggio, 13. luglio e 13. ottobre a seconda del preavviso.
Trieste 13 Aprile 1886.

Warrants

BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d' ufficio *la data del medesimo giorno*

Assume pel proprio correntisti *l' incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di* **domiciliare** *effetti presso la sua cassa* **franco d' ogni spesa per essi.**

b) *S' incarica dell' acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell' incasso d' assegni, cambiali e coupons,* verso $^1/_8$% di provvigione.

c) *accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l' incasso di coupons alla scadenza.*

La Filiale della Banca Union

(Sezione Merci) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warants. 1—24

VOŠČENE SVEČE

izdeluje **Seemann v Ljubljani.** 6—8

Lastnik pol. družtvo „Edinost“. Izdajatelj in odgovorni urednik **Lovro Žvab.** Tiskarna **Dolenc** v Trstu.